The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאל

A JEWISH CANADIAN DAILY Circulated All Over CANADA And Abroad

פאליטיש אומאפהענגיג נאציאנאל — א צייטונג וועלכע גיט פרייהייט פון אויסדרוק צו אלע שיכטען

VOLUME XIII No. 4991 — TORONTO TUESDAY, DECEMBER, 7 1926, — יום ג', ב' טבת, זיבעטער טאג חנוכה, פרשה ויגש, תרפ"ז. — טאראנטא, דינסטאג דער 7־טער דעצעמבער, 1926. — PRICE THREE CENTS

N. Y. Public Library 476 Fifth Ave. New York, N. Y.

דריי בתי מדרשים פארניכטעט געווארען אינ'ם לעצטען קישענעווער פאגראם

רבנים ווילען פראקלאמירען א תענית צבור אויף א וואך, אידישע סוחרים פאדערען אידען זאלען פארמאכען זייערע קראמען אויף א טאג אוים פראטעסט געגען די פאגראמען. אידען זענען אטאקירט געווארען אין פיעלע שטעדט פון רומעניע ווען די סטודענטען זענען צוריקגעפאהרען פון קאנגרעס. — אידען פון פוילען פראטעסטירען געגען די פאגראמען אויף אידען אין רומעניע.

בערלין, דעצעמבער, 6, (איטא).

ווייטערע איינצעלהייטען זענען דא ערהאלטען געווארען וועגען די אנטי־אידישע עקסצעסען וועלכע זענען פארגעקומען לעצטע וואך אין רומעניע.

די בעריכטען מעלדען, אז אין קישינעוו וואו עס איז פארגעקומען א פאלשטענדיגער פאגראם זענען דריי בתי מדרשים פארניכטעט געווארען. די אידען לעבען אין טויט־שרעק און האבען נאך יעצט מורא ארויסצוגעהן פון די הייזער. די רבנים און קהלה פיהרער פון קישינעוו פלאנען ארויסצולאזען א פראקלאמאציע צו פראקלאמירען א תענית צבור אויף א גאנצער וואך.

דער אידישער סוחרים פאראיין האט געפאדערט, אז אוים פראטעסט צו די פאגראמען זאלען די אידישע קרעמער פארמאכען זייערע קראמען אויף א טאג.

באריכטען וועלכע זענען ערהאלטען געווארען פון בוקארעסט מעלדען, אז די סטודענטען וועלכע זענען צוריקגעפאהרען פונ'ם יאסי'ער קאנגרעס האבען אטאקירט אידען אין פאקשאני, בוזען און פלאעשטי. פיעלע אידען געפינען זיך אין די האספיטעלער פון די שטעדט.

אנטיסעמיטישע אויסברוכען זענען אויך פארגעקומען אין בוקארעסט און יאסי, וואו פינף אידישע סטודענטען זענען ערנסט פארוואונדעט געווארען.

ווארשא, דעצעמבער, 6, (איטא).

אויף ווי וויט עס הערשט די ענט־ריסונג צווישען די אידען מיט די לעצטע געשעהענישען אין רומעניע קען דיענען די אקציע פון דעפוטאט וואסלאוו ווישליצקי, א מיטגליעד פון דער „קאלא".

אוים פראטעסט צו די פאגראמען, וועלכע קומען פאר אין רומעניע האט דעפוטאט ווישליצקי אנגעשריבען א בריעף צו קעניג פערדינאנד פון רומעניען אין וועלכען ער האט אריינגעלייגט דעם מעדאל מיט וועלכען דער רומענישער קעניג האט איהם באעהרט אין 1925 ווען ער איז געווען אין רומעניע מיט דער פוילישער פארלאמענט קאמיסיע.

„פון א לאנד וועלכע מאכט פאגראמען אויף אידען, וויל איך קיין מעדאל ניט האבען", האט ווישליצקי געשריבען.

בוקארעסט, דעצעמבער, 6.

מיט'ן אנקומען פון קעניגין מאריע פון איהר טור איבער די פאראייניגטע שטאאטען און קענעדע, איז פארעפענטליכט געווארען, אז אן אפעראציע איז געמאכט געווארען אויף קעניג פערדינאנד, און אז די אפעראציע איז פאלשטענדיג געלונגען.

די בולעטין אונטער וועלכער זענען פראמינענטע דאקטוירים אונטערגעשריבען זאגט אז דאס רומענישע פאלק אז עס איז ניטא וואס זיך צו שרעקען פאר'ן קעניג'ס געזונט און אז אין גאר א קורצער צייט וועט דער קעניג ווידער זיין געזונט און שטארק.

מיט'ן קעניג'ס פארבעסערטען געזונט צושטאנד האבען די קלאנגען וועגען א רעגיערונג איבערקעהרעניש אויפגעהערט.

יעווסעקציע קאנפערענץ אין מאסקווע

מאסקווע, דעצעמבער, 6, (איטא).

די אל־רוסישע קאנפערענץ פון דער יעווסעקציע וועט פארקומען אין מאסקווע דעם 27־טען דעצעמבער.

ארגאניזאציע עהנליך צום אמעריקאנער „קלען" געגרינדעט אין פוילען

ווארשא, דעצעמבער, 6, (איטא).

די מיטגלידער פון דער נאציאנאל דעמאקראטישער פארטיי אין פוילען צוזאמען מיט אנדערע עלעמענטען פארמירען א נייע פארטיי וועלכע איז עהנליך צום קו קלוקס קלען אין אמעריקא.

די דאזיגע ארגאניזאציע איז פארמירט געווארען ביי דער פארטיי קאנווענשאן, וועלכע איז געהאלטען געווארען אין קאטויליטשען קאטעדראל אין פויזען אונטער דער פיהרערשאפט פון ראמאן דמאווסקי, און איהר אויפגאבע וועט זיין צו פארשטארקערען די נאציאנאל דעמאקראטישע רייהען אלס אפאזיציע צו פילסודסקי'ן.

די פראגראם פון דער פארטיי איז באזירט אויף שלאגווארט: „די קאטוילישע רעליגיע און די פוילישע נאציאן זאלען דאמינירען דאס לאנד".

אין זיין ערשטער רעדע האט דמאווסקי ערקלעהרט, אז די יעצטיגע רעגירענדע פארטייען אין לאנד דריקען ניט אויס די פארלאנגען פון פאלק.

דער נאציאנאלער קאנסיל פון פארטיי וועט באשטעהן פון פונף דיסטריקט הויפטלינגע, אין פויזען, ווארשא, לובלין, קראקוי און לעמבערג.

די אקטיוויטעט פון דער ארגאניזאציע איז א געהיימע פונקט ווי פונ'ם קלען. קיין בעאמטע ווערען ניט ערוועהלט, נאר באשטימט פונ'ם רעגיערונג.

אכט הונדערט קלאוק שעפער ווערען היינט צוגעמאכט אויב יוניאן וועט ניט סעטלען

מאנופעקטשורערס אסאסיאיישאן גיט יוניאן צייט ביז היינט אכט א זייגער פריה צו סעטלען אויף די זעלבע קאנדיציעס ווי זי האט געסעטעלט מיט'ן אינדוסטריאל קאנסיל. — קאמוניסטישע פארשווערונג אנטדעקט ארויפצווארפען שולד אויף אנטי־קאמוניסטען.

ניו־יארק, דעצעמבער, 6, (איטא).

אכט הונדערט קלאוק שעפער, אין וועלכע צוואנציג טויזענט קלאוקמאכער זענען באשעפטיגט וועלען מארגען (היינט דינסטאג) צוגעמאכט ווערען, אויב די קלאוקמאכער יוניאן וועט ניט סעטלען מיט דער קלאוק מאנופעקטשורערס אסאסיאיישאן אויף די זעלבע קאנדיציעס אויף וועלכע זי האט געסעטעלט מיט די מיטגלידער פון אינדוסטריאל קאנסיל.

סעמיועל א. בעסקינד, דער פרעזידענט פון דער אסאסיאיישאן האט ערקלעהרט, אז די שעפער וועלען צוגעמאכט ווערען אוים פראטעסט צו דער יוניאן פון וועלכער די בעאמטע האבען פארשפראכען צו אינדיווידועלע מיטגלידער פון דער אסאסיאיישאן מיט וועלכע זיי האבען געסעטעלט פריהער, אז זיי וועלען מיט דער אסאסיאיישאן סעטלען אויף די זעלבע קאנדיציעס ווי מיט'ן אינדוסטריאל קאנסיל.

בעסקינד האט אויך ערקלעהרט, אז נאכדעם ווי די אסאסיאיישאן מאנופעקטשורער וועלען צומאכען זייערע שעפער און אפיציעל אפברעכען זייערע איינצעלנע אפמאכען מיט דער יוניאן וועלען זיי די שעפער צוריק עפענען פאר די ארבייטער וועלכע וועלען קענען קומען צו דער ארבייט אויף די זעלבע קאנדיציעס ווי עס האבען די אינדוסטריאל קאנסיל שעפער.

די עקזעקוטיווע פון דער אסאסיאיישאן האט אינפארמירט די דזשאינט באארד פון די קלאוקמאכער זאל זיך קענען צו איהר ווענדען ביז היינט אכט א זייגער אין דער פריה און פארמירען א „סטאפעדזש" אויב זי וויל עס.

די בעאמטע פון דער אינטערנעישאנאל יוניאן האבען היינט ערקלעהרט, אז זיי האבען אן אפידייוויט אין וועלכען עס ווערט אויפגעדעקט א גרויסער שווינדעל וועלכען די קאמוניסטען אין דער קלאוקמאכער יוניאן האבען געוואלט מאכען געגען די בעאמטע פון דער אינטערנעישאנאל.

אינ'ם אפידייוויט ווערט דערצעהלט, אז א קאמוניסט וועלכער איז איינער פון די יעצטיגע סטרייק פיהרער, האט געוואלט אונטערקויפען א מאן, וועלכער זאל שווערען אז אן אנטי־קאמוניסטישער יוניאן פיהרער האט געהייסען די ארבייטער ניט ארויסצוגעהן אין סטרייק ווען דער סטרייק איז גערופען געווארען.

די פארשווערונג איז אויפגעגעבען געווארען נאכדעם ווי דער מאן האט פארלאנגט פינף טויזענט דאלאר פאר מאכען דעם בלבול. דריי טויזענט דאלאר האט מען איהם שוין געוואלט געבען, אבער דערנאך האבען די קאמוניסטען מורא געהאט זיך אין גאנצען אויף איהם צו פארלאזען.

מאריס זיגמאן האט היינט ערקלעהרט, אז די קאמוניסטען זוכען אלע מיטלען און וועגען ארויפצוווארפען די פאראנטווארטליכקייט פון דער שלעכטער פיהרערשאפט פון סטרייק אויף די אנטי־קאמוניסטען.

פרינץ און פרעמיער קומען אין קענעדע

אטאווא, דעצעמבער, 6.

דער פרינץ און ווילס צוזאמען מיט פרעמיער באלדווין האבען אנגענומען די איינלאדונג פון קענעדע צו קומען אין קענעדע דעם 1־טען יולי, 1927 ווען עס וועט געפייערט ווערען דער דימענט יובילעאום פון קענעדעס קאנפעדעראציע.

ווי עס ווערט דא אפיציעל ערקלעהרט האבען ביידע, דער פרינץ און ווילס מיט'ן פרעמיער די איינלאדונג ניט אכטענדיג אויף דעם וואס זיי האבען ניט געקענט מאכען קיין אפפאינטמענטס מיט אזוי פיעל צייט פריהער.

יוגא־סלאוויען נעגען איטאליענס האנדלונג

בעלגראד, דעצעמבער, 6.

עס איז זעהר מעגליך, אז די דיפלאמאטישע באציהונגען צווישען איטאליען און יוגאסלאוויען וועלען נאך מעהר אנגעשטריינגט ווערען צוליעב דעם וואס די איטאליענישע פאליציי האט פארהאלטען א יוגאסלאווישען קוריער, און האט אויפגעריסען דעם רעגיערונגס פאקעט וועלכען ער האט געפיהרט.

יוגאסלאוויען איז אויך אויפגעבראכט איבער דעם וואס איטאליען האט אונטערגעשריבען אן אפמאך מיט אלבאניען.

באקאנטער דאקטאר טויט

דר. גידעאן סילווערטארן, איינער פון די אנגעזעהנסטע דאקטוירים אין סט. מייקעלס האספיטאל, איז געשטארבען אין עלטער פון 60 יאהר.

זיין טויט ווערט באדויערט אין די מעדיצינישע קרייזען ביי אונז אין שטאדט.

נאך אן אינטערעסאנטע פערזאן איז געשטארבען אין די לעצטע טעג. מרס. האנאראה סאליוואן, אן אירישע פרוי, וועלכע איז געשטארבען אין עלטער פון 105 יאהר, אין איהר היים, אויף 16 סט. מערי סטריט.

זי ווערט פארגעבענט אלס די עלצטע פרוי אין שטאדט.

מאנישעוויטש פונטיגע באקסעס מצה, מצה־מעהל, מצה־פארפעל, פרוש, פאר'ן טעגליכען געברויך, צו באקומען ביי אלע גראסערס.

„הבימה" אקטיארען פארהאלטען אין עליס איילאנד ביים אנקומען

ניו־יארק, דעצעמבער, 6, (איטא).

די „הבימה" אקטיארען זענען היינט אנגעקומען אין ניו־יארק. די גרופע אקטיארען באשטעהט פון פופצעהן פרויען און אכצעהן מענער.

די אקטיארען זענען פארהאלטען געווארען אין עליס־איילאנד. מען וועט זיי ערלויבען צו לאנדען אויב זיי וועלען צושטעלען באנדס, אז נאכ'ן צוועלף וואכען טור וועלכען זיי וועלען מאכען איבער'ן לאנד וועלען זיי צוריקפאהרען נאך רוסלאנד.

געזעץ פראיעקט פאר אידישער אויטאנאמיע אין ליטע אויסגעארבייט

קאוונע, דעצעמבער, 6, (איטא).

די אידישע סיים פראקציע האט אויסגעארבייט א געזעץ־פראיעקט פאר אידישער אויטאנאמיע אין ליטע. דער געזעץ־פראיעקט איז פארגעלייגט געווארען פריהער פאר די פארשיידענע אידישע ארגאניזאציעס איידער די דעפוטאטען וועלען עס פארלייגען אין סיים.

דער געזעץ־פראיעקט באשטעהט פון צוויי פארמען. אין דער ערשטער איז אריינגענומען רעליגיע און אין דער צווייטער איז רעליגיע אויסגעשלאסען, א איד איז ניט מעהר קיין מיטגליעד פון דער אידישער קהלה בלויז דורך שמד, ער קען אבער אויך פריהער אנזאגען אז ער וויל פארלאזען די אידישע קהלה און אין אזא פאל קען ער צוריק ניט אריינקומען אין דער קהלה פאר א צייט פון דריי יאהר.

נאר פאר 75 סענט

לעצטען ווינטער האט „דער אידישער זשורנאל" פארשפרייט די געשיכטע פון קאנאדע צו א ביליגען פרייז, און הונדערטער פערזאנען האבען זיך באנוצט מיט דער געלעגענהייט. הייי־יאהר האבען מיר באשלאסען ווידער צו באנייען דעם אפער, און מיר האבען ארראנזשירט אז א באגרענעצטע צאהל עקזעמפלארען

פון א. ריינוויינ'ס בוך

„קאנאדע און איהר געשיכטע"

זאלען פארקויפט ווערען צו די „זשורנאל" לעזער צום רעדוצירטען פרייז פון 75 סענט, איינשפארענדיג דערביי 50 סענט פונ'ם רעגולערען פרייז.

נוצט אוים די געלעגענהייט און באקענט זיך מיט קענעדע — די היים פון אייך און אייערע קינדער.

— צו באקומען אין „זשורנאל" אפיס.

אידישע פרוי שרעקט זיך פאר נאכ'ן טויט

ווארשא, דעצעמבער, 6, (איטא).

א אידישע פרוי מיט'ן נאמען חנה סויערמילך, 63 יאהר אלט איז היינט ארויסגעפאלען פון א פענסטער און איז ערנסט באשעדיגט געווארען. זי האט זיך אבער ניט געלאזען מען זאל זי נעהמען אין אידישען האספיטאל, ערקלעהרענדיג, אז זי האט מורא אויב זי וועט שטארבען וועט דער האספיטאל איהר קערפער אוועקגעבען אין אוניווערזיטעט צו די סטודענטען זיי זאלען איבער איהר פראקטיצירען.

מזרחי וועט פייערען 25 יאהריגען יובילעאום

בערלין, דעצעמבער, 6, (איטא).

די מזרחי וועלט ארגאניזאציע גרייט זיך צו פייערן דעם 25 יאהריגען יובילעאום פון איהר עקזיסטענץ.

אין חודש אדר ווערט 25 יאהר צייט די מזרחי וועלט ארגאניזאציע עקזיסטירט. א יובילעי בוך ווערט פארפערטיגט אין וועלכען עס ווערט דערצעהלט די געשיכטע פון דער ארגאניזאציע.

אגודה שאפט א קהלה

ווארשא, דעצעמבער, 6, (איטא).

מיט'ן באשלוס פון דער ווארשאווער קהלה איבערצונעהמען דעם פולען קאנטראל איבער דער שחיטה אין שטאדט, האט די אגודה באשלאסען צו עטאבלירען א באזונדערע רעליגיעזע קהלה צו קאנטראלירען די שחיטה.

מרס. הענע מעטה

32 יאהר אלט, א טאכטער פון מר. און מרס. פריעד פון נארט־בעי, וועלכע איז געשטארבען אין נארט־בעי, אנטעריא, ווערט היינט געבראכט אין טאראנטא.

די לויה וועט זיין היינט 12 א זייגער ביי־טאג, פון דער הויז פון מרס. ה. קליזזער, 622 יוראן סטריט, צום בית עולם פון מיקאל סטריט שוהל.

פריינד און באקאנטע זענען געבעטען קומען אפגעבען דעם לעצטען כבוד דער פארשטארבענער.

ט. פ. לאבלאו גיט $100,000 פאר א האספיטאל

מר. ט. פ. לאבלאו, דער הויפט פון דער גרויסער לאבלאו'ס גראסעטעריעס פירמע, האט באשטימט א סומע פון 100 טויזענט דאלאר פאר א האספיטאל וואס וועט אויסגעבויט ווערען אין עליסטאן, וואו מר. לאבלאו איז א געבוירענער.

דער האספיטאל וועט טראגען דעם נאמען פון מר. לאבלאו'ס ווייבע, און וועט זיין באקאנט אלס דער סטיווענסאן מעמאריעל האספיטאל.

אמעריקאנער קריסטען זאלען זאמלען 25 מיליאן דאלאר פאר אידישען רעליף

דעם דאזיגען פארשלאג האט געמאכט גענעראל פערשינג ביי דער פאראייניגטער קריסטליכער פארזאמלונג צו שאפען הילף פאר די אידען פון מזרח אייראפא צווישען די קריסטען אין אמעריקע

ניו־יארק, דעצעמבער, 6, (איטא).

א פארשלאג אז די קריסטען פון אמעריקע זאלען זאמלען א סומע פון 25 מיליאן דאלאר צו העלפען די אידען אין מזרח אייראפא, אין פארגלייך מיט דער סומע, וועלכע ווערט געזאמעלט פון די אידען, איז געמאכט געווארען פון גענעראל דזשאהן, דזשיי. פערשינג אין זיין רעדע, וועלכע ער האט געהאלטען נעכטען ביי דער פאראייניגטער פראטעסטאנטיש - קאטוליש אידישער פארזאמלונג אין סט. דזשאהן קאטעדראל.

די פארזאמלונג ווי באקאנט איז איינגערופען געווארען פון דער פאראייניגטער קריסטליכער קאמיסיע וועלכע האט זיך געשטעלט אלס איהר אויפגאבע צו העלפען די אידען אין מזרח אייראפא.

די פארזאמלונג איז געווען אונטער'ן פארזיץ פון בישאפ מענינג און צווישען די רעדנער זענען געווען לואיס מארשאל, גענעראל אוריאן און פערשינג. ניט אבטענדיג אויפ'ן גרויסען שניי שטורם זענען דאך צו דער פארזאמלונג געקומען איבער פופצעהן הונדערט מענשען.

דאס איז דאס ערשטע מאהל אין דער געשיכטע אז קריסטליכע קירכען זאלען זיך פאראייניגען צו זאמלען הילף פאר אידען צווישען קריסטען.

טעלעגראמען צו דער פארזאמלונג זענען ערהאלטען געווארען פון גאווערנאר סמיטה, נאטהאן שטראוס, וויים פרעזידענט דאוס, און טשיף דזשאסטיס טאפט.

גענעראל פערשינג האט אין זיין רעדע שטארק געלויבט דעם אידישען פאטריאטיזם איידער ער האט געמאכט דעם פארשלאג. בישאפ מענינג, מארשאל און אוריאן האבען אנגעוויזען, אז דאס איז דער אנהויב פון א בעסערער פארשטענדיגונג צווישען קריסטען און אידען פון א ריין מענשליכען שטאנדפונקט.

שבת פראקלאמירט אלס געזעצליכער רוה־טאג אין תל אביב

ירושלים, דעצעמבער, 6, (איטא).

לארד פלומער, דער הויי קאמישאנער פון פאלעסטינע האט היינט גוטגעהייסען דאס געזעץ, וועלכעס מאכט שבת אלס געזעצליכען רוה טאג אין תל אביב.

לויט'ן געזעץ וועלען אלע געשעפטען אין שטאדט און פאבריקען מוזען געשלאסען ווערען פרייטאג ווען די זון געהט אונטער און וועלען ניט טארען עפענען ווערען ביז נאך זון־אונטערגאנג שבת.

אינ'ם חודש אקטאבער זענען אין פאלעסטינע אריינגעקומען 641 עמיגראנטען פון וועלכע 598 זענען געווען אידען.

פאלקס פאראיין באזאר ברייננט אריין ערשטען אוועגט איבער 500 דאלאר

אויף א גראנדיעזען אופן איז נעכטען אוועגט געעפענט געווארען דער דריטער יעהרליכער פאלקס פאראיין באזאר אין לייבאר לייסעאום. די צוגערייטונג האט באמת איבערשטיגען אלע ערווארטונגען.

הרב גארדאן האט מיט א פאסיגער רעדע געעפענט דעם באזאר אפיציעל, אבער דער עולם האט ניט געווארט אויף דער רעדע, מען האט געקויפט מציאות, און דאס איז פארהאן ביים באזאר איבערגענוג.

עס האט אויך גערעדט א. שער, דער פרעזידענט פון פאראיין.

דער סך הכל פונ'ם ערשטען אוועגט איז אן איינגאהמע פון איבער פינף הונדערט דאלאר, און סחורה ביים באזאר איז נאך דא לרוב, שפאט ביליג.

דער באזאר וועט נאך אנהאלטען היינט און מארגען, אזוי אז א געלעגענהייט ווערט געגעבען צו יעדען אידען צו באזוכען דעם באזאר, וועלכער האט אויסער דער סחורה א נאבעלען צוועק. די איינגאהמע געהט פאר'ן פאראיין וועלכער טוט אזוי פיעל נוצליכע ארבייט אין שטאדט.

אמעריקאנער פירמע גיט 20 מיליאן איינצופיהרען עלעקטריק אין פוילען

ווארשא, דעצעמבער, 6.

פארטרעטער פון דער „אמעריקאן יוראפיען יוטיליטיס קארפאריישאן" ווערען ערווארטעט אנצוקומען אהער ארום דעם 10־טען דעצעמבער אונטערצושרייבען א קאנטראקט מיט דער פוילישער רעגיערונג פאר עלעקטריפיקאציע אין פוילען, וועלכעס וועט קאסטען ארום 20 מיליאן דאלאר.

די צוואנציג מיליאן דאלאר וועט געליהען ווערען צו פוילען פון א קארפאריישאן אין וועלכער עס געהען אריין: די דזשענעראל עלעקטריק, וועסטינגהאוז עלעקטריק און אנדערע. די הלואה ווערט גאראנטירט פון דער פוילישער נאציאנאל עקאנאמי באנק, וועלכע איז א רעגיערונגס אינסטיטוציע.

די וואסערען אין פוילען וועלען אויסגענוצט ווערען צו פראדוצירען עלעקטריק, איבערהויפט אין מזרח גאליציען. די ארבייט וועט פארנעהמען ארום אכט יאהר איידער עס וועט פארטיג ווערען.

דוד פייפערניק, ע"ה

31 הענרי סטריט, איז נעכטען געשטארבען אין עלטער פון 87 יאהר.

די לויה וועט זיין היינט 2 א זייגער נאכמיטאג פון פארשטארבענעמס וואוינונג.

אלע פריינט און באקאנטע ווערען געבעטען צו קומען צו דער לויה אין צייט.